ANUL XXXVII.—No. 141 25 bani exemplarul C P Luni 25 Martie (7 Aprilie) 1919

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ

PALIATIVE

Am avut scumpetea traiului din cauza lipsei proviziilor şi a obiectelor necesare; războiul paralizând importul, era natural ca produsele străine să dispară din comerţ. Dar s'au mai îmbunătăţit împrejurările, transporturile au devenit posibile, deşi în condiţiuni grele, şi importul s'a reluat; pe la vitrine se răsfaţă din nou lucruri din acelea de cari ne desvăţasem. Dar preţurile! Dacă până acum ne lipseau anumite obiecte pentru că nu existau, de astădată rămânem fără ele pentru că nu le putem pentru stofa unui sacou. Cu să ne rezumăm la un singur exemplu: cine nu avea haine deoarece nu găsea stofă, cu greu le va face astăzi, când prăvăliile cer 850 lei numai pentru stofa unui sacou. Cu alte cuvinte, scumpetea se menţine, dar cauza s'a schimbat. Şi desigur că ceea ce-l interesează mai puţin pe consumator este provenienţa sleirei fondurilor sale.

Prin urmare, n'ajunge înlocuirea unei cauze a răului prin alta cu acelaşi efect. Trebue pătruns la temelie şi reacţionat pentru suprimarea lui.

Or, valuta banului nostru stă în raport direct cu exportul. Toate celelalte demersuri în această privinţă pot aduce ameliorări mai mult sau mai puţin simţitoare, însă o consolidare a valorii monetei române pe piaţa străină nu se va realiza fără o accelerare a bogăţiilor ţării în lumea largă. Dovadă că s'a înţeles acest adevăr elementar, sunt dispoziţiile luate spre a se înlesni exportul petrolului, element hotărîtor în comerţul exterior al României.

Ceea ce ar mai fi de făcut în acelaşi scop, ar fi în primul rând concursul tutulor factorilor competenţi, spre a se reîncepe şi exportul cerealelor. Evident că în măsura din trecutul apropiat, când străinătatea pompa atâtea grâne din România, exportul acesta nu se va obţine deocamdată. Sunt atâtea nevoi înnăuntru, cari nu permit contribuirea la lipsurile d'afară. Insă e trist că nu se face nici măcar ceea-ce s'ar putea, ca să se păşească nitel în spre o mai bună situaţie, adică spre condiţii cari ar putea reduce la minimum lipsurile din ţară, permiţând speranţa posibilităţii unui export cât de redus. Din nefericire, vedem că dacă în Oltenia s'a semănat mulţumitor, în Muntenia s'au făcut semănături puţine, iar în Moldova cu mult prea puţine. Uşor de înţeles ce lipsuri se vor produce la timp şi cu cât se va îndepărta timpul reînceperii exportului.

Iată stări fundamental triste, cari trebue să dea serios de gândit şi să predispue la remedieri radicale pe aceia cari cred că le pot îndrepta prin paliative.

OCUPAREA
nouei linii de demarcaţie în Ardeal

Lyon, 23. — Din Bâle: O telegramă din Sibiu anunţă că trupele române au primit ordin să ocupe noua linie de demarcaţie hotărîtă de Congresul păcii.

Trupele franceze din Arad au cooperat cu trupele române la această ocupaţie.

Acţiunea lor n'a întâmpinat nici o împotrivire. Populaţia românească a primit trupele franco-române cu un entusiasm de nedescris.

Chiar şi ungurii împrăştiaţi în ţinut au aclamat pe soldaţii aliaţi; ei sunt fericiţi că se simt, în sfârşit, la adăpost de ameninţarea bolşevistă.

*

In fiecare zi, maghiarii venind din cealaltă parte a Tisei se prezintă la avantposturile româneşti, cerând să fie lăsaţi să treacă linia de demarcaţie, spre a scăpa de anarhia care cuprinde încetul cu încetul Ungaria şi ameninţă s'o ducă la peire.

AGENŢI BOLŞEVICI ARESTAŢI

Autorităţile militare franco-române au arestat ieri mai mulţi agenţi bolşevici trimişi din Budapesta. Acei agenţi aveau asupra lor documente foarte importante, cari au fost trimise îndată la Paris.

Cronica Săptămânei

S'ar putea zice c'am avut săptămâna lucrătorilor. Ei îşi afirmă puterea din ce în ce mai mult. La Conferinţa de pace conducătorii lumei stau de vorbă, şi încă foarte serios, cu reprezentanţii muncitorimii. In Anglia Lloyd George are de furcă cu ei în stabilirea regimului viitor al raporturilor dintre patroni — particular sau public — şi uvrieri. La Curtea noastră marţială s'a desbătut procesul lucrătorilor socialişti; chelneri, s'au mişcat, ca să tae din rădăcină bizantinul bacşiş; lucrătorii coafori şi-au asigurat 310 lei lunar, ore convenabile, repaos duminical, şi acum se pregătesc să traducă bacşişul disgraţiat într'o prelevare regulată şi respectabilă — din toate punctele de vedere — asupra încasărilor patronilor. Aşa a lăsat Dumnezeu, ca cei mici şi fără mijloace să fie mai mulţi decât cei mari şi cu mijloace. Şi aşa bate vântul lumei noi, că cei mulţi impun celor puţini.

Şi fiindcă vorbirăm de congresul de pace, reţinem că nici sexul slab nu se lasă mai pe jos. Un întreg comitet executiv internaţional s'a prezentat lui Wilson, Clémenceau, Lloyd George, Orlando, cerând ca în sistematizarea viitoare a mapamondului să se acorde femeei situaţia echivalentă devotamentului ei din război în special, şi eveluţiei sale psihice şi sociale în general. Evident că nu s'a invocat printre argumente şi cazul dela Cotofeneşti, un ghimpe izolat în trandafirul superb care, trebue să recunoaştem, întrupează marile servicii aduse de femei în războiul european. Numai cine ştie de cât ajutor au fost ele în spitale, cât de bine şi cât de mult au înlocuit pe bărbaţi, cari şi-au putut consacra activitatea în alte direcţii, înţelege cu câtă seriozitate trebue examinate revendicările lor, a căror ignorare sau nesocotire ar accentua defavorabil egoismul sexului opus. Să nu se pornească dela ideea că odată războiul sfârşit, nu mai avem nevoe de femei. Pe lângă că ele sunt folositoare şi în timp de pace (nu numai ca factor esenţial în circulaţia bunurilor prin întindere luxului şi ca element chimic în volantilizarea averilor) dar filozofia „că maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să plece" nu e practică. Cine ştie ce va fi mâine? Cine poate prevedea până la ce punct înaintat vor fi binevenite îngrijirile şi alinările lor din spitale? Ca să trageţi concluzia, recitiţi cu atenţie telegrama recentă că un savant englez e pe drum să inventeze un proectil care, expediat fără tun, numai printr'un auto-explozibil, va izbucni la 310 kilometri. Un fel de trimitere pe lumea cealaltă prin telegrafia fără fir! Dacă s'ar uza mai repede de comedia asta, ar trebui mai puţină armată contra bolşevismului. Inchipuiţi-vă o ploae torenţială de proectile de soiul acesta! Le-ar trece pofta multora să facă pe tâlharul de meserie, sub motivul că democratizează cârmuirea statelor europene. Tot bolşevismul — dacă războiul n'a isbutit-o — ar trebui să potolească nitel partidele noastre politice. Pretutindeni şi-au dat mâna fracţiunile cele mai distincte. Numai la noi se ţin toţi băţoşi; numai românii s'au prezintat dezuniţi la Conferinţa din Paris, unde li s'ar fi putut observa că atunci când vrei pacea generală, trebue s'o începi acasă la tine. Eri s'a telegrafiat din Varşovia că în faţa pericolului din Rusia, toate partidele politice s'au contopit. Şi asta unde? In Polonia, pe care n'o mâncase decât tocmai destrăbălarea politică! Ei bine, s'a făcut şi acolo unirea. Numai noi nu ne lăsăm... Adică de ce n'am începe de sus pilda concesiilor, când cerem ostaşului concesia vieţii?

Veni vorba de ostaş. Am primit la redacţie o carte, o piesă intitulată *Ostaş* şi jucată cu succes la Armata II-a a generalului Averescu. Maiorul Petre Pancu, are două merite: unul ca autor dramatic, căci în lucrarea sa găsim nervul; altul — pe care-l pui şi mai sus — este dragostea, focul de armată, de cadrul ei, de lumea ei, de acel ceva care nu se poate defini, dar care umple sufletul celui care în adevăr înţelege tot farmecul unei chemări la bravură şi jertfă. Oştirea are greutăţile şi necazurile ei; cine a trecut p'acolo le ştie. Dar are în sufletul ei ceva îndulcător şi înălţător, puterea d'a face să vibreze întreaga fiinţă la primul svon nearmonic al unei trompete, care isbind urechea, duce gândul la clipe supreme şi scutură omul din proza sbuciumului de toate zilele.

M-a.

Cum au plecat ungurii din Arad
— A doua migraţiune —

Francezii au dat ordin la 10 (23) Martie bandelor ungureşti să se retragă dincolo de linia fixată de Aliaţi în curs de 10 zile. Bandele ştiind că'n Arad şi jur se mai află pradă, pe care nu voiau să o piardă au hotărât să se opună francezilor.

Francezii prinzând de veste, au înconjurat oraşul cu tunurile îndreptate spre centru şi au modificat ordinul în sensul ca bandele maghiare să părăsească oraşul nu în zece zile ci în 24 de ore.

Muncitorimea organizată a ţinut apoi o consfătuire şi a hotărât să se retragă toţi bărbaţii de la 18 până la 40 de ani. Hotărârea aceasta a adus-o la cunoştinţa populaţiei, ameninţând pe cei cari nu se vor retrage, că la o eventuală înaintare a armatelor ungureşti şi o reocupare a Aradului, vor trage la răspundere pe toţi cei cari n'au plecat. Populaţia, care mare parte nu era de aceeaşi părere cu bolşevicii, speriată de ameninţările acestea, a plecat pe jos până la Chitichiaz, neavând tren la dispoziţie.

Retragerea s'a făcut în condiţiuni ridicole, câte 10 — 15 trăsuri legate una de alta.

Cei cari ezitau în drum sau voiau să se întoarcă erau crunt bătuţi.

Procesul unui agent maghiar
— Anton Pohl plănuia asasinarea d-lui Ştefan C. Pop —

Acum câtva timp a fost prins în gara Copşa individul Anton Pohl, însărcinat cu omorârea ministrului Ştefan Cicio Pop. Cercetarea criminalului fiind termnată, procesul se va judeca în curând.

Din declaraţiile atentatorului, rezultă că numitul a primit din Budapesta suma de 20.000 coroane; că în drumul spre Arad, unde locuia d. Pop, cu familia, înainte de actul unirei dela Alba-Iulia, s'a oprit împreună cu alt tovarăş la Oradea-Mare. Anton Pohl a trecut după aceasta la Arad şi în ziua, când la Alba-Iulia se declara unirea — el a tras cu revolverul pe fereastra caselor d-lui Pop din Arad. Văzând că a dat greş, s'a pus cu tot dinadinsul pe urma actualului ministru, urmărindu-l când la Sibiu, când la Arad. Sosea însă totdeauna cu o zi mai târziu, adică după plecarea din centrul respectiv a d-lui Pop.

In cele din urmă, aflând că d-sa e stabilit la Bucureşti, s'a suit în trenul de Arad cu destinaţia pentru Bucureşti. Siguranţa din Sibiu însă, care de mult îl pusese în urmărire, l-a prins de data aceasta în gara Copşa şi l-a dus la închisoarea din Sibiu, unde e depus şi acum.

Instrucţia s'a terminat zilele acestea şi în curând va fi judecat de către Curtea Marţială din Sibiu.

Anarhia din Ungaria

MASURILE DE REPRESIUNE ALE ANTANTEI

Din Paris se anunţă că, în urma cererei d-lui Lansing, ministrul de externe al Statelor-Unite, s'a reluat la ministerul de externe discuţia în privinţa evenimentelor din Ungaria. Au luat parte la discuţie d-nii Balfour, ministrul de externe al Angliei, Salandra, Kramarcz şi dr. Vaida Voevod.

S'a redactat un protocol, care va fi prezentat consiliului de patru.

In acest protocol sunt expuse amănunţit măsurile draconice ce trebue luate faţă de bolşevicii unguri.

SITUAŢIA DIN DEBRETIN

Fostul comitet suprem din Debreţin, fostul primar al oraşului şi trei profesori universitari au fost atacaţi în locuinţele lor, jefuiţi şi apoi asasinaţi.

La Debreţin domneşte aceiaşi deplorabilă situaţie ca şi la Budapesta. Toţi funcţionarii de poliţie şi poliţişti au fost înlăturaţi cu forţa şi înlocuiţi cu elemente comuniste, cari au introdus imediat ca la Budapesta comunitatea femeilor şi a locuinţelor.

EXPULZAREA UNGURILOR DIN ELVEŢIA

Din Berna se anunţă că consiliul federal al Elveţiei a hotărît în ultima şedinţă să oprească intrarea în Elveţia a ungurilor. Se crede că consiliul federal va hotărî expulzarea tutulor ungurilor din Elveţia, şi mai ales a aristocraţilor unguri. S'a dovedit că contele Andrasy, baronul Banfy şi contele Halyos n'au venit în Elveţia decât în scop de agitaţii.

DR. VAIDA VOEVOD DESPRE UNGARIA

Din Paris se anunţă că preşedintele Wilson s'a întreţinut Joi timp îndelungat cu d. dr. Vaida Voevod asupra chestiunei Ungariei.

Din declaraţiile d-rului Vaida, Wilson şi ceilalţi delegaţi la Congres s'au convins de adevărata stare de lucruri din Ungaria. Ministrul transilvănean a arătat cu documente că ungurii stabiliţi în Elveţia au cheltuit milioane spre a induce în eroare Congresul de pace cu privire la adevărata situaţie din Ungaria.

REDACTORII UNUI ZIAR CLERICAL BATUŢI

Zilele trecute s'au prezentat la redacţia ziarului **Alt Kotmany** mai mulţi comunişti cerând primului redactor, poetul Tury, să suspende imediat apariţia ziarului. La refuzul acestuia, bandiţii l'au trântit jos pe Tury, bătându-l până la sânge. Redactorii, veniţi în ajutorul lui Tury, au fost de asemenea grav bătuţi.

*

Se observă o ură înverşunată a comuniştilor contra preoţilor, pe cari îi prind pe străzi şi-i bat.

*

De când cu comunizarea tramvaielor din Budapesta, lupte sângeroase se dau zilnic în tramvaie din cauza jafului. Nici o femeie nu îndrăzneşte să se urce în tramvai.

DEVASTAREA UNUI CASTEL EPISCOPAL

La Szombthely, au sosit un grup de bandiţi comunişti din Budapesta. Au pătruns cu forţa în casa episcopului Romcat pe care vreau să-l omoare, negăsindu-l, s'au mulţumit să asasineze pe secretarul său, dr. Karomy.

După aceasta, bandiţii au devastat întregul castel episcopal ducând cu ei toate obiectele.

*

Ca urmare a comunizării caselor din Budapesta, toţi cei liberaţi din închisoare s'au instalat în cele mai luxoase palate.

MINIŞTRII COMUNIŞTI SE BAT

In cursul şedinţei de Joi a guvernului revoluţionar din Budapesta, s'a iscat bătaie în toată regula între Bela Kun şi Ronai Zoltan. Acesta s'a ales cu răni grave la cap. Şedinţa a fost suspendată.

FEMEI IN ARMATA ROŞIE

In armata roşie ungară au fost silite să se înroleze numeroase femei.

*

La Székesfehérvár s'a început inventariarea castelelor magnaţilor, secvestrându-se chiar şi operele de artă.

*

Coloncul Vix, care a sosit la Belgrad, a declarat, că misiunile aliate au fost tratate corect de către autorităţile ungare, cari nu pot însă stăpâni anarhia pe care au deslănţuit-o.

Aceiaşi anarhie ca în Budapesta domneşte şi în provincie.

La Kecskemét misiunea a trebuit să parlamenteze cu sovietul local pentru continuarea drumului.

Situaţia bolşevicilor din Rusia

Paris, 23. — Comisarul externelor, Cicerin, a transmis „tovarăşilor" din Budapesta un lung raport asupra situaţiei bolşevicilor, din care reese că armatele Antantei, aliate cu cele germane, au început o nouă ofensivă împotriva bolşevicilor. Comandantul trupelor germane este mareşalul Hindenburg, al cărui cartier general este la Kovno.

Din Varşovia conduce operaţiunile în contra bolşevicilor generalul francez Michel.

In rândurile germanilor luptă şi foarte mulţi polonezi.

Telegrame din Străinătate

RIDICAREA BLOCULUI PENTRU AUSTRIA GERMANA

Lyon, 23. — Gazeta de Frankfurt *află din Viena că reprezentanţii Angliei şi Statelor Unite au comunicat ministerului de externe vienez că s'a ridicat blocul contra Austriei germane în ziua de 2 Aprilie. E oprit numai importul câtorva articole cu caracter militar.*

GRECII CER CONFISCAREA AVERII SULTANULUI

„Neue Freie Prese" reproduce o telegramă a lui „Corriere dela Serra" după care autorităţile militare greceşti cari procedează acum la dezarmarea turcilor din Constantinopol au rugat guvernul grec din Atena să le permită confiscarea întregei averi a sultânului, care a fugit din Constantinopol. Averea confiscată va servi la acoperirea unei părţi din datoria de război a Turciei.

Guvernul din Atena a transmis această cerere Congresului de pace.

GEORGIA SE PROCLAMA NEUTRA

Paris, 23. — Preşedintele delegaţiei georgiene la congres a comunicat ziarelor că la Tiflis s'a deschis adunarea naţională. Preşedinte a fost ales d. Nicolas Ceize.

Adunarea a ratificat actul independenţei Georgiei proclamând-o republică democratică. In caz de conflicte internaţionale, Georgia va rămâne totdeauna neutră.

CAND VA PLECA WILSON IN AMERICA

Lyon, 23. — Din New-York se telegrafiază ziarului **Daily Mail**, că la Washington se crede că Wilson se va îmbarca pentru Statele-Unite pela 20 Aprilie st. n.

In acest caz se crede că Wilson va convoca Parlamentul american în sesiune extraordinară, prin cablogramă.

Relaţiile anglo-franceze
Declaraţiile lui Lloyd George

Paris, 23. — La o întrebare a ziarului **Le Petit Parisien**, cu privire la relaţiunile franco-engleze d. Lloyd a declarat următoarele:

„In toate chestiunile discutate la congres a existat acord perfect între Franţa şi Anglia, care a fost un aliat credincios în timpul războiului şi va rămâne tot astfel în viitor.

„Am văzut de două ori, spune primul ministru englez, războiul deslănţuit de Germania. Nu vrem să-l mai vedem a treia oară, chiar după 50 de ani.

„Bestia trebue îmblânzită şi dacă într'o zi va fi gata să facă rău şi să ridice capul, va găsi în faţa ei Franţa şi Anglia, unite frăţeşte.

Congresul păcii

REVENDICARILE ITALIEI IN DALMAŢIA

Paris, 23. Joi după amiază d-nii Wilson, Clemenceau şi Lloyd George s'au ocupat de revendicările Italiei în Dalmaţia şi oraşul Fiume. Au ascultat pe d. Trumbici asupra cererilor jugo-slavilor în această chestie.

INTREVEDEREA DINTRE FOCH ŞI ERZBERGER

Paris, 23. — Mareşalul Foch a comunicat eri lui Erzberger deciziunile Antantei. Prima întrevedere a fost Joi în vagonul mareşalului, în gara Spa. După ce acesta s'a întreţinut cu generalii Dupont, Nudant şi Weygard, a primit pe Erzberger.

Intrevederea a ţinut peste o oră. Erzberger s'a dus apoi la hotelul **Britania**, unde sunt găzduiţi delegaţii germani ai comisiunei permanente de armistiţiu.

EXPLOATAREA BASINULUI SAAR

Paris, 22. — Comitetul de patru în şedinţa de Joi a delegat pe d-nii André Tardieu din partea Franţei; Headlam Movley, din partea Angliei şi Haskins din partea Statelor Unite să redijeze formula privitoare la exploatarea basinului râului Saar de către Franţa.

DESPAGUBIRILE IMPUSE GERMANIEI
— Modalitatea de plată —

Bye, 23. — După „Times" comisiunea pentru reparaţiuni a conferinţei păcei a hotărît să se stabilească, nu întreaga sumă la care se urcă datoria Germaniei către aliaţi ci să se hotărască în primul rând două plăţi ulterioare să fie hotărîte de o comisiune care va recomanda în fiecare an ce trebue cerut.

DELEGAŢI AI EVREILOR DIN BALCANI

Ziarul „Presse Union" anunţă din Berna că la Paris a sosit o delegaţie a evreilor din peninsula balcanică, sub conducerea rabinului din Salonic, dr. Rubinstein, ca să roage congresul de pace să dea deplină libertate evreilor de acolo. Delegaţia a fost primită de d. Pichon, căruia d. Rubinstein i-a înmânat un memoriu în acest scop.

Censuraţi şi presa franceză?

Censura a pornit, se vede treaba, un război foarte curios împotriva noastră, de vreme ce ne operează cu un zel vrednic de o cauză mai bună. Eri a apărut, în toate ziarele din Capitală, ştirea — pe care nouă censura ne-a suprimat'o — cu privire la uneltirile bulgare din Cadrilater. In această ştire arătam — ca şi ceilalţi confraţi, de altfel — că agenţi bulgari cutreeră Cadrilaterul şi îndeamnă populaţia la rebeliune, dar că mişcarea a fost oprită la timp de intervenţia armatelor aliate. Din această expunere sumară se vede lămurit că noi am dat ştirea în chip foarte atenuat faţă de ceilalţi confraţi, ştire pe care, în treacăt fie zis, oficiosul guvernului o confirmă în numărul de aseară şi în felul său cunoscut. Tot eri, ni s'a suprimat ştirea despre retragerea Sârbilor din judeţul Timiş, ştire care a fost lăsată totuşi să apară în oficiosul romănesc al guvernului. Intelegem foarte bine ca, în mentalitatea curioasă a oficialităţii, presa guvernului să se bucure de anumite privilegii foarte explicabile în trecutul istoric al politicianismului dela noi, dar nu prea pricepem de ce sistemul acesta mai dăinueşte şi astăzi când ne găsim pe pragul unor vremuri noui şi de addnci prefaceri sociale.

Culmea e însă că censura noastră, adorabila noastră censură, a găsit cu cale că e în căderea ei să cenzureze şi presa franceză din Paris.

Intr'adevăr, după Le Petit Parisien, noi am tradus o ştire în care se vorbea de efectivele aliaţilor. Censura a binevoit s'o foarfece, pur şi simplu, socotind că aceia ce poate scăpa de sub vigilenţa censurei pariziene, nu poate scăpa însă de sub ochii Cerberului dela noi.

Asta înseamnă să fii mai catolic decât Papa şi iată pentruce nedumerirea noastră n'are margini când ne gândim la războiul cel puţin ciudat pe care Censura l'a pornit împotriva noastră de câtva timp.

◆ Domnii abonaţi din 1916 care doresc a mai primi ziarul, sunt rugaţi a ne trimite vechea şi noua adresă pentru a li se comunica ce diferenţă mai au de plată.

De la Curtea marţială

Procesul socialiştilor

ZIUA VIII

Şedinţa de dimineaţă

Susţinerile comisarului regal

După deschiderea şedinţei, la orele 9 dimineaţa, se dă cuvântul d-lui maior V. CHIRU, comisar regal, spre a pune concluziuni.

D-sa se ocupă de validitatea ca formă a legei stărei de asediu din 1864 şi spune că ea este o adevărată lege, învestită cu toate formele cerute de epoca în care a fost creiată. In tot cazul dacă a fost incomplectă în prima ei formă prin aceia că nu se putea proclama starea de asediu în întreaga ţară pe bază ei, ea a fost complectată în această privinţă de parlamentul din Februarie 1915, parlament în care au figurat d-nii Dumitropol şi C. Mille; şi d-lor nu şi-au refuzat atunci votul pentru a da guvernului dreptul să uzeze de starea de asediu, după împrejurări, în toată ţara. Prin urmare chiar dacă legea din 1864 ar fi fost lipsită de unele din elementele validităţii, ea a devenit însă o lege perfectă după Februarie 1915 şi în această stare fiinţează ea astăzi.

D. maior Chiru susţine că această lege, care are menirea să salveze interesele supreme ale statului, nu este neconstituţională când creiază Curţile marţiale, de oarece art. 131 din Constituţie prevede că va procede la organizarea justiţiei militare.

In privinţa decretelor date pe baza acestei legi de la 1915 încoace, arătate de apărare ca nefiind constituţionale prin aceia că sunt semnate numai de Suveran, d. maior Chiru, crede că trebue să fie o simplă omisiune în colecţia de legi. De sigur că în originalul decretului trebue să existe şi contrasemnătura miniştrilor respectivi, după cum Curtea s'ar putea convinge, cerând să i se aducă actele originale.

Combate apoi teza apărării că titlul 2 adiţional nu se aplica acuzaţilor, dovedind cu desbaterile parlamentare ale acestei legi că, Curţile marţiale din zona interioară sunt competinte a statua şi asupra faptelor de atentat la siguranţa statului săvârşite de civili.

Pe de altă parte susţine că actele săvârşite de acuzaţi în timpul ocupaţiei sunt pasibile tot de Curtea marţială, fiind că este vorba de un delict continuu, care s'a complectat după isgonirea duşmanului; or, asupra faptelor de după ocupaţie, nu mai încape îndoială.

D. maior Chiru aminteşte Curţei că de curând a mai tranşat un incident similar, astfel că ea nu se poate dezice astăzi.

Cere respingerea incidentului şi declararea de constituţională a legei stărei de asediu.

Replica apărării

D. avocat ALEX. OTETELEŞANU vorbeşte în replică din partea apărării. Constată că d. comisar regal s'a ferit să răspundă argumentelor juridice de importanţă, invocate de avocaţi şi s'a legat fie de consideraţiunile de importanţă secundară, fie răspunzând cu tirade patriotice. Teama comisarului regal de a lupta pe terenul juridic este foarte explicabilă, căci nu avea ce să răspundă.

D-sa argumentează încă odată că legea stării de asediu a fost un simplu decret şi combate susţinerea comisarului regal că ea a fost perfectă în parlamentul din 1915, căci neantul nu poate fi reînviat; ca să existe o lege a stării de asediu ar fi trebuit votată una nouă, ceiace nu s'a făcut. Totuşi dacă s'ar admite existenţa deplină a legii vechi prin votul dela Februarie 1915, încă ea trebuea să fie înlăturată de instanţele judecătoreşti pentru motivul că violează principiile Constituţiei.

Tot astfel titlul 2 adiţional, art. 19, nu poate fi aplicat pentru acelaş motiv.

Intr'un apel la reintronarea legalităţii care să redea ţării încrederea internă şi externă, d. Otetelesanu cere Curţii să admită incidentul de necompetinţă.

D. V. DIMITROPOL, spune că nu este nici o contrazicere între cele vorbite de d-sa în Senat la 1915 şi cele susţinute înnaintea Curţii Marţiale.

D. sublocot. P. PERIEŢEANU, apărător din oficiu, se asociază la argumentările avocaţilor şi cere cu tărie Curţii să-şi decline competinţa, aceasta chiar în interesul armatei.

Respingerea

Curtea, după o jumătate oră de chibzuire, respinge cu majoritate de patru voturi, incidentul de necompetinţă şi declară constituţională legea stărei de asediu.

*

Şedinţa se ridică la orele 12 fără un sfert, fixându-se continuarea desbaterilor pentru mâine Luni, la orele 9 dim., când se va intra în fondul procesului.

Apărătorii au depus lista de martori propuşi de acuzaţi, cari urmează a fi citaţi până mâine, când se va procede la ascultarea lor.

Dela Curtea de justiţie militară

Curtea superioară de justiţie militară a admis recursul locotenentului Ioan Teodor, din rezervă casând decizia Curţei Marţiale din Craiova care-l condamnase la 5 ani muncă silnică pentru dezertare la inamic, dispunând să fie judecat din nou de Curtea marţială a Corpului II armată.

*

Aceiaşi instanţă a început judecarea recursului făcut de ziariştii condamnaţi de Curtea marţială şi care din lipsă de timp s'a amânat pe Marţi, la 9 dimineaţa.